

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

Název tematické oblasti:	Analytická geometrie
Název učebního materiálu:	Kružnice
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_M0113
Vyučovací předmět:	Matematika
Ročník:	3. ročník vyššího gymnázia
Autor:	Jaroslav Hajtmar
Datum vytvoření:	27.1.2013
Datum ověření ve výuce:	3.6.2014
Druh učebního materiálu:	pracovní list
Očekávaný výstup:	Na základě předložených vztahů zvládne zapsat rovnici známé kružnice popř. z rovnice kružnice danou kružnici zakreslit do souřadného systému. Zvládne převod obecné rovnice kružnice na středový tvar.
Metodické poznámky:	Materiál je určen k motivaci a procvičení učiva o kružnicích. Může být použit k získání klasifikace.

Kružnice - pracovní list

Různý přístup ke kružnici:

Úloha 1.

Kružnice $\mathcal{K}$ se středem S a poloměrem r je _____ bodů X , které mají vzdálenost r od bodu S .

Úloha 2.

Kružnice je _____, která vznikne řezem _____ plochy rovinou, která je _____ na její osu a přitom neprochází jejím _____.

Středový tvar rovnice kružnice:

Úloha 3. Načrtněte kružnici (a určete souřadnice středu a poloměr), jestliže znáte její rovnici

a) $\mathcal{K}_1: x^2 + y^2 = 9$

b) $\mathcal{K}_2: (x - 1)^2 + y^2 = 16$

c) $\mathcal{K}_3: (x + 2)^2 + (y - 3)^2 = 2$

Úloha 4. Najděte rovnici kružnice, která má střed $S[2, 1]$ a prochází bodem $K[6, -2]$. Potom vypočítejte souřadnice průsečíků této kružnice se souřadnými osami.

Úloha 5. Napište rovnici kružnice, která se dotýká osy x i y a jejíž střed leží na přímce $p: x + 3y - 4 = 0$ (Nápověda: využijte vztahu souřadnic středů hledaných kružnic s osami jednotlivých kvadrantů).

Obecná rovnice kružnice:

Známe: Úprava doplněním na čtverec. Každá obecná rovnice ve tvaru $x^2 + y^2 + Ax + By + C = 0$ nemusí určovat kružnici!

Úloha 6. Převeďte obecnou rovnici kružnice $x^2 + y^2 - 2x + 4y - 4 = 0$ na středový tvar. Najděte souřadnice středu a poloměr.

Úloha 7. Najděte souřadnice středu a poloměr kružnice $x^2 + y^2 - 4x - 6y + 13 = 0$.

Úloha 8. Najděte souřadnice středu a poloměr kružnice $x^2 + y^2 - 12x + 40 = 0$.

Výsledky úloh

1. Kružnice $\mathcal{K}$ se středem S a poloměrem r je množina bodů X , které mají stejnou vzdálenost r od bodu S .
2. Kružnice je kuželosečka, která vznikne řezem rotační kuželové plochy rovinou, která je kolmá na její osu a přitom neprochází jejím vrcholem.
3. a) $S[0, 0]$, $r=3$; b) $S[1, 0]$, $r=4$, c) $S[-2, 3]$, $r=\sqrt{2}$
4. $(x - 2)^2 + (y - 1)^2 = 25$; $P_{x_{1,2}} = [2 \pm 2\sqrt{6}]$, $P_{y_{1,2}} = [0, 1 \pm \sqrt{21}]$
5. $(x - 1)^2 + (y - 1)^2 = 1$; $(x + 2)^2 + (y - 2)^2 = 4$
6. $(x - 1)^2 + (y + 2)^2 = 9$
7. Není kružnice. Rovnici splňuje bod $[2, 3]$.
8. Neexistuje žádný bod, jehož souřadnice by splňovaly danou rovnici.

Použité materiály a zdroje

- Petáková, RNDr. Jindra. Matematika: Příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Dotisk 1.vydání. Praha: Prometheus, 2003. 303 s. ISBN 8071960993.
- Archiv autora